

Освіта в Україні і зарубіжних країнах : анотований бібліографічний список

Вип. 6 / 2026

червень - липень

URL: <http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

Освіта в Україні

1. **Актуальні питання судової експертизи і криміналістики** : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річчю від дня народж. відомого вченого-криміналіста, д-ра наук, проф. Рудольфа Арчибальда Рейсса, (Харків, 23 трав. 2025 р.) : тези доп. / М-во юстиції України, Нац. наук. центр "Ін-т суд. експертиз ім. М. С. Бокаріуса" ; [редкол. : С. Тюленєв (голова) та ін.]. — Харків : ННЦ „ІСЕ ім. М. С. Бокаріуса“, 2025. — 533 с. : іл., табл. — Текст укр., англ. *Шифр зберігання в Бібліотеці: B85033*
Підготовка судових експертів у закладах вищої освіти України: виклики та перспективи / Т. Бачило. — С. 46-49.

2. **Аніщук В. В. Роль освітнього процесу у формуванні правової культури молоді під час воєнного стану** [Електронний ресурс] / В. В. Аніщук, Д. О. Шубала // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право : зб. наук. пр. — Ужгород, 2026. — № 93, т. 1. — С. 13-17. *Проаналізовано вплив правової освіти на розвиток правосвідомості, громадянської відповідальності та навичок безпечної поведінки в умовах війни. Висвітлено основні ризики, пов'язані з поширенням чутливої інформації та інформаційними маніпуляціями, а також запропоновано практичні механізми запобігання їм через освітні заходи й розвиток цифрової грамотності. Зроблено висновок про визначальне значення освітнього середовища у формуванні правомірної поведінки, поваги до прав людини та*

дотримання законодавства в умовах воєнного стану. Текст: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/03/3.pdf>

3. Балаєва К. НМТ-2026: скільки учасників отримали найвищі бали з усіх предметів [Електронний ресурс] / Катерина Балаєва // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 6 лип. — Електрон. дані. *Наведено статистичні дані щодо результатів національного мультипредметного тесту (НМТ) 2026 р., оприлюднені в Українському центрі оцінювання якості освіти (УЦОЯО). Вказано, що найвищий результат – 200 балів із усіх чотирьох предметів – змогли отримати лише два учасники. Зазначено, що на основні сесії НМТ зареєструвалися 354 463 особи, серед них 191 051 – випускники шкіл, 52 505 – студенти закладів фахової передвищої освіти, 7952 – учні профтехів, ще 102 955 – випускники минулих років; проходити тест в Україні вирішили 336 737 учасників, за кордоном – 17 726. Наведено кількість учасників, які подолали / не подолали пороговий бал хоча б із одного предмета, а також за якими предметами найбільше 200-бальних результатів.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4892013-nmt-2026-skilky-uchasnykiv-otrymaly-naivyschi-baly-z-usikh-predmetiv>

4. Бережна Д. В Україні створили Школу міст та громад для навчання лідерів місцевого самоврядування [Електронний ресурс] / Дар'я Бережна // Focus.ua : [вебсайт]. – 2026. – 10 лип. — Електрон. дані. *Повідомлено, що у Києві відкрили Школу міст та громад – нову освітньо-практичну платформу, навчальна програма якої охоплюватиме головні напрями розвитку громад: освіту, медицину, соціальний захист, безпеку, муніципальне управління, ветеранську політику, залучення інвестицій, розвиток місцевої економіки та міжсекторальне партнерство. Її учасниками стануть голови громад, їхні команди, керівники профільних департаментів, депутати місцевих рад і муніципальні управлінці. Вказано, що Школа міст та громад стала частиною провідного українського освітньо-аналітичного консорціуму "Школа Нижнього", а це означає що проєкт і його учасники матимуть доступ до якісної експертизи, прикладної*

аналітики та партнерств на міжнародному, національному та регіональному рівнях. Зазначено, що компанія системно підтримує освітні, соціальні та благодійні проєкти, спрямовані на розвиток людського капіталу в Україні. Текст: <https://focus.ua/uk/ukraine/760524-v-ukrajini-stvorili-shkolu-mist-ta-gromad-dlya-navchannya-lideriv-miscevogo-samovryaduvannya>

5. Більше свободи та нові правила школи: які зміни підготували для старшокласників [Електронний ресурс] // Газета по-українськи. – 2026. – 24 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що з вересня 2026 р. стартує пілотування реформи старшої профільної школи, яка передбачає перехід від традиційної моделі навчання з обмеженим вибором до гнучкої освітньої траєкторії, у центрі якої - інтереси, здібності та освітній вибір кожного учня. Реформа передбачає, що учні X – XII класів навчатимуться в академічних ліцєях, де зможуть обирати профіль навчання та предмети для поглибленого вивчення відповідно до своїх інтересів і майбутніх професійних планів. У X класі буде передбачено адаптаційний період, протягом якого учні зможуть змінити обраний напрям. Мета реформи — підвищити якість освіти, надати старшокласникам реальний вибір і зменшити розрив у рівні знань між учнями з міст і сільської місцевості.* Текст : <https://gazeta.ua/articles/life/starsha-profilna-shkola-ponovomu-scho-zminitsya-dlya-uchniv-z-veresnya/1253325>

6. Бойчук Ю. Д. Лідерська позиція майбутніх освітян: психологічні детермінанти становлення: монографія / Ю. Бойчук, М. Кузнецов, Н. Кабусь ; М-во освіти і науки України, Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. — Харків : Бровін О. В., 2026. — 220 с.**Шифр зберігання в Бібліотеці: А845365** *Висвітлено тенденції у розумінні лідерства як феномену та його ролі в сучасному світі. Визначено психологічну сутність і структуру лідерської позиції майбутніх освітян, розглянуто систему роботи з формування лідерської позиції здобувачів вищої педагогічної освіти. Представлено результати емпіричного дослідження психологічних особливостей лідерської позиції майбутніх освітян, визначено її факторну*

структуру, запропоновано програму соціально-психологічного тренінгу з розвитку стійкої лідерської позиції майбутніх фахівців освітньої галузі.

7. Бордюк В. Психологічне благополуччя педагога: виклики сучасності та шляхи підтримки [Електронний ресурс] / В. Бордюк // Нова пед. думка. – 2026. – Т.126, № 2. – С.45-49. Розглянуто проблему психологічного благополуччя педагога в умовах соціальної нестабільності, воєнного стану, освітніх реформ, інклюзивної трансформації та цифровізації освіти. Проаналізовано наукові підходи до трактування психологічного благополуччя, окреслено його структурні компоненти в контексті професійної діяльності педагога. Визначено основні стресогенні фактори сучасної педагогічної діяльності, серед яких емоційне вигорання, хронічна невизначеність, рольове перевантаження, необхідність роботи в умовах інклюзії та цифрової трансформації. Обґрунтовано роль системи післядипломної педагогічної освіти у формуванні психологічної стійкості педагогів, розвитку їхніх ресурсів і профілактиці професійного виснаження. Окреслено можливості Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти як регіонального центру науково-методичної та психологічної підтримки педагогів. Запропоновано практичні напрями підтримки психологічного благополуччя вчителя. Текст : <https://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/uk/article/view/819>

8. Бутиріна В. А. Психологічні детермінанти складових безпечного освітнього середовища в сучасній освіті [Електронний ресурс] / В.А. Бутиріна // Сусп-во та нац. інтереси. – 2026. – № 4 (24). – С. 205-217. Здійснено аналіз понять «безпечне освітнє середовище» та «психологічна безпека особистості», а також визначено ключові психологічні чинники, які сприяють формуванню сприятливого освітнього простору. Розглянуто комплексний підхід до формування безпечного середовища, який включає психологічну підтримку, профілактику конфліктів, запобігання булінгу, розвиток конструктивної взаємодії та формування морально-етичних цінностей, таких як доброчесність, політична нейтральність,

лояльність та сумлінність. Вказано, що створення безпечного освітнього середовища неможливе без системного інтегрування психологічних, педагогічних та організаційних аспектів діяльності закладу, психологічної компетентності педагогів, що є ключовими умовами підвищення ефективності навчання та сприяння особистісному розвитку учнів. Текст : <https://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/41252/41266>

9. **Васильєва Д. В. Методика навчання математики з використанням мультимедійних технологій** / Д. В. Васильєва ; М-во освіти і науки України, Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. — Київ : Освіта, 2025. — 169 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці : БЗ78789** У монографії висвітлено науково-теоретичні та методичні засади використання мультимедійних технологій у навчанні математики. Значну увагу приділено їх використанню на різних етапах уроку математики. Розглянуто можливості використання мультимедійних технологій в організації традиційного, дистанційного та змішаного навчання, проаналізовано переваги, недоліки, принципи й умови їх ефективного впровадження в освітній процес. Розкрито вплив використання мультимедійних технологій на формування ключових компетентностей учнівства.

10. **Вишняков О. Українські студенти за кордоном: втрачене покоління чи ресурс відновлення країни?** [Електронний ресурс] / Олег Вишняков // Дзеркало тижня. — 2026. — 23 черв. — Електрон. дані. *Йдеться про осмислення масового виїзду української молоді за кордон як довгострокового виклику і водночас потенційного ресурсу для країни. Розглянуто досвід навчання та життя за межами України як можливість формування покоління з міжнародними знаннями, навичками та контактами. Підкреслено, що сучасна модель міграції все частіше переходить від "відтоку мізків" до "циркуляції талантів", коли люди можуть працювати на користь своєї країни навіть за кордоном. Наведено приклади міжнародних підходів, зокрема ізраїльських програм, які підтримують зв'язок із діаспорою та залучають її до розвитку держави.*

Загальний висновок полягає в тому, що ключовим завданням для України є не лише повернення молоді, а й збереження стійких професійних і економічних зв'язків із нею у світі. Текст: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/ukrajinski-studenti-za-kordonom-vtrachene-pokolinnja-chi-resurs-vidnovlennja-krajini.html>

11. Відбулися засідання підкомітетів Комітету з питань освіти, науки та інновацій [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 1 лип. [№ 630]. – Електрон. дані. Повідомлено, що 29 червня відбулися засідання підкомітетів Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань освіти, науки та інновацій. Зокрема, на засіданні підкомітету з питань раннього розвитку та дошкільної освіти народні депутати, розглянувши проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення гуманітарного розмінування» (реєстр. № 15108), а також альтернативний до нього проєкт Закону (реєстр. № 15108-1), ухвалили рішення рекомендувати головному Комітету ВР України з питань національної безпеки, оборони та розвідки самостійно визначитись щодо зазначених законопроєктів під час голосування на своєму засіданні з урахуванням висловлених зауважень і пропозицій. Також на засіданні було розглянуто низку інших законопроєктів. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/391798>

12. Відбулося засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 10 лип. [№ 636]. – Електрон. дані. Повідомлено, що 8 липня під головуванням голови Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань освіти, науки та інновацій Сергія Бабака відбулося засідання, під час якого народні депутати розглянули низку питань порядку денного засідання. Зокрема: про проєкт Постанови Верховної Ради України «Про призначення у 2026 році Стипендій Верховної Ради України імені Бориса Патона» (на заміну проєкту Постанови реєстр. № 15329 від 12.06.2026); про внесення до порівняльної таблиці проєкту Закону України

«Про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки її здобувачам» (реєстр. № 10399 від 10.01.2024) (друге читання) додаткових пропозицій народних депутатів України – членів Комітету; про проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки її здобувачам» (реєстр. № 10399 від 10.01.2024) (друге читання) та низку інших. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/391894>

13. **Відбулося засідання підкомітетів Комітету з питань освіти, науки та інновацій** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // *Голос України*. – 2026. – 7 лип. [№ 633]. – Електрон. дані. Подано інформацію, що 6 липня за участю народних депутатів України — членів Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань освіти, науки та інновацій, а також представників центральних органів виконавчої влади та громадських об'єднань відбулися засідання підкомітетів Комітету, під час яких було розглянуто низку законопроєктів. Зокрема про внесення до порівняльної таблиці проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо встановлення цільових показників діяльності керівників наукових установ, визначення стратегій і перспективних напрямів діяльності наукових установ» (реєстр. № 10424 від 22.01.2024) (друге читання) додаткових пропозицій народних депутатів України — членів Комітету. На засіданні підкомітету з питань професійної та фахової передвищої освіти народні депутати розглянули проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо реалізації права на працю ветеранів війни» (реєстр. № 12398 від 10.01.2025). Також на засіданні підкомітету з питань освіти впродовж життя та позашкільної освіти і адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу (ЄС) народні депутати розглянули проєкт Закону України «Про внесення змін до Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України щодо визначення особливостей

застосування антикорупційних обмежень та врегулювання конфлікту інтересів в умовах проходження військової служби» (реєстр. № 13712 від 29.08.2025). Текст: <https://www.golos.com.ua/article/391866>

14. Ворон О. Особливості ризиків та актуальні проблеми управління закладом загальної середньої освіти під час дії воєнного стану [Електронний ресурс] / О. Ворон // Нова пед. думка. – 2026. – Т.126, № 2. – С.9-15. *Проаналізовано особливості ризиків та актуальні проблеми управління ЗЗСО, науково-методичні засади менеджменту освіти в умовах викликів, актуальні проблеми ситуаційного управління керівника ЗЗСО під час дії воєнного стану. Визначено роль ЗЗСО, який стає осередком, що дає змогу всім учасникам освітнього процесу отримувати психологічну підтримку, можливість не втрачати відчуття належності до спільноти. Підкреслено важливість ситуаційного управління роботою закладу та налаштування освітнього процесу так, щоб він був комфортним і безпечним для дітей та педагогів. Доведено, що саме від професійної управлінської діяльності керівника (директора) закладу ЗЗСО та ефективно організованого менеджменту залежить якість освіти та освітньої діяльності загалом.* Текст :

<https://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/uk/article/view/813>

15. Гедікова Н. П. Державна політика регулювання академічної свободи і академічної доброчесності у сфері вищої освіти США й України: порівняльний аналіз [Електронний ресурс] / Н. П. Гедікова // Політ. життя. – 2026. – № 2. – С. 125-133. *Здійснено порівняльний аналіз державної політики забезпечення академічної свободи та академічної доброчесності у сфері вищої освіти США й України. Висвітлено нормативно-правові засади та інституційні механізми реалізації цих принципів, визначено спільні риси, відмінності та національну специфіку обох моделей. На основі узагальнення американського досвіду окреслено пріоритетні напрями вдосконалення державної політики в Україні, зокрема розвиток університетської автономії, посилення правового захисту*

учасників освітнього процесу та впровадження децентралізованої моделі управління вищою освітою. Зроблено висновок, що адаптація кращих американських практик сприятиме зміцненню академічної культури, поєднанню інституційної автономії з ефективними нормативними гарантіями та підвищенню якості вищої освіти в Україні. Текст: <https://jpl.donnu.edu.ua/article/view/19840>

16. **Гордійчук В. Від 13-годинних іспитів до підземних міст: реалії НМТ - 2026 та як українська освіта адаптується до війни** [Електронний ресурс] / Влада Гордійчук // Focus.ua : [вебсайт]. – 2026. – 1 лип. — Електрон. дані. Йдеться про те, що цьогорічна вступна кампанія в Україні змістила фокус на вибір між фізичною безпекою та стратегічним ризиком. Тисячі майбутніх студентів та їхніх родин змушені ухвалювати рішення, балансуючи між бажанням вберегти дитину та прагненням дати їй якісну освіту, що призводить до помітного скорочення кількості студентів у східних і центральних регіонах України. Щоб протидіяти цій тенденції, університети у прифронтових зонах пропонують вагомі бонуси для їх утримання. Вказано, що Міністерство освіти і науки України (МОН України) запровадило систему регіональних коефіцієнтів — географічний множник, що застосовується безпосередньо до результатів НМТ абітурієнта. Встановлення коефіцієнта 1,07 у Харкові, Запоріжжі, Миколаєві, Одесі та Сумах, а також 1,04 у Дніпрі, Полтаві та Чернігові дає змогу державі значно покращити конкурентне становище студентів, які подають документи ближче до лінії фронту. Зрештою, ця система ставить студентів перед суворим вибором: шукати безпечніше середовище на заході країни або рухатися на схід чи південь, щоб скористатися цими бонусами та гарантувати собі безкоштовне навчання на бюджеті. Текст: <https://focus.ua/uk/ukraine/759381-vid-13-godinnih-ispitiv-do-pidzemnih-mist-realiji-nmt-2026-ta-yak-ukrajinska-osvita-adaptuyetsya-do-viyni>

17. **Губенко В. Публічна політика забезпечення конкурентоспроможності закладів освіти України в умовах**

децентралізації [Електронний ресурс] / В. Губенко // Психол.-пед. проблеми сучас. шк. – 2026. – № (1(15)). – С. 83–94. Проаналізовано проблему підвищення конкурентоспроможності українських закладів освіти в умовах децентралізації з особливим наголосом на формування та реалізацію публічної політики у сфері управління освітою. Обґрунтовано, що ефективна публічна політика передбачає відкритість, прозорість, участь громадськості та партнерство між закладами освіти, владою, бізнесом і громадськими організаціями. Саме така взаємодія створює умови для стратегічного розвитку закладів освіти, підвищення якості освітніх послуг і зміцнення їх позицій у громаді. Вказано, що передача повноважень на місцевий рівень посилила роль органів місцевого самоврядування (ОМС), громадськості та інших стейкхолдерів у прийнятті управлінських рішень у сфері освіти. Наголошено, що в умовах війни та соціально-економічних змін публічна політика управління освітою має бути спрямована на збереження людського потенціалу, підтримку закладів освіти та їх інтеграцію в стратегії розвитку територіальних громад. Текст : <https://ppsh.udpu.edu.ua/article/view/359645>

18. Даниско О. Феномен наукових шкіл у педагогічних університетах України повоєнного періоду на прикладі Полтавського педагогічного інституту [Електронний ресурс] / О. Даниско, В. Мокляк // Пед науки: теорія, історія, інновац. технології. – 2026. – № 1. – С. 217-232. Вказано, що уперше на основі біографічних матеріалів схарактеризовано модель «кафедра-лабораторія» як ефективний механізм інтеграції фундаментальної науки та професійної підготовки вчителів в умовах обмежених ресурсів повоєнного часу. Доведено, що стійкість і життєздатність наукових шкіл забезпечувалися наставницькою моделлю підготовки науково-педагогічних кадрів, системною публікацією результатів досліджень, залученням молодих дослідників до реальних наукових проєктів та розвитком матеріально-технічної бази. Зазначені чинники сприяли перетворенню окремих кафедральних ініціатив на цілісні наукові осередки з

довготривалим впливом на розвиток університетської науки та професійної педагогічної підготовки. Ретроспективний аналіз досвіду організаційного становлення наукових шкіл у педагогічних університетах України другої половини XX ст. засвідчив доцільність збереження й розвитку цієї моделі в сучасних умовах повоєнної відбудови. Розвиток науки саме у форматі наукових шкіл є найбільш дієвою стратегією для кризових періодів. Такий підхід дозволяє закладам вищої освіти (ЗВО) акумулювати інтелектуальний капітал, ефективно мобілізувати ресурси для відновлення інфраструктури та спрямувати дослідницькі зусилля на вирішення нагальних завдань повоєнної відбудови держави з метою підвищення конкурентоспроможності вітчизняної університетської науки. Текст : https://pedscience.sspu.edu.ua/?page_id=6845

19. **Дереш В. С. Партнерство сім'ї та школи як детермінанта успішної інклюзивної освіти** [Електронний ресурс] / В. С. Дереш // Пед. альм. – 2026. – № 61. – С. 190-195. *Схарактеризовано інклюзивну освіту як ключовий напрямок сучасної освітньої політики, що забезпечує рівний доступ до якісної освіти всім дітям незалежно від їхніх особливостей розвитку. Розглянуто роль батьків у реалізації інклюзивного підходу, сучасні стратегії взаємодії з освітніми закладами, модель участі за Дж. Епштейн та ключові проблеми, що виникають у цьому процесі. Проаналізовано три рівні участі батьків дітей з особливими освітніми потребами у шкільному житті їх дітей: інформаційний (передбачає пасивне споглядання), консультаційний (батьки виявляють інтерес до навчання дітей) і активний (батьки займають активну позицію щодо розвитку і навчання дітей). Визначено основні проблеми, які перешкоджають повноцінній участі батьків і запропоновано можливі шляхи подолання цих перешкод через системні зміни в державній політиці, підвищення кваліфікації педагогів та розбудову спільнот підтримки. Наголошено на потребі визнання батьків рівноправними партнерами у створенні дійсно інклюзивного освітнього*

середовища, що сприяє всебічному розвитку дитини з особливими освітніми потребами. Текст : <https://pedalmanac.site/index.php/main/article/view/715>

20. ДПА та вступна кампанія 2027 року: Комітет з питань молоді і спорту підтримав законопроект [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 29 черв. [№ 629]. – Електрон. дані. *Повідомлено, що Комітет Верховної Ради України (ВР України) з питань молоді і спорту розглянув проекти законів щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2027 р. (реєстр. № 15254 та альтернативний до нього № 15254-1), які спрямовані на врегулювання особливостей проведення вступної кампанії в умовах воєнного стану. Зокрема вони передбачають продовження дії особливого порядку вступу до закладів вищої та фахової передвищої освіти, визначення особливостей проведення вступних випробувань, а також звільнення випускників 2026/2027 навчального року від проходження державної підсумкової атестації. За результатами розгляду Комітет рекомендував ВР України ухвалити за основу законопроект № 15254-1, а законопроект № 15254 - відхилити.* Текст: <https://www.golos.com.ua/article/391776>

21. Дрижакова Д. Чи мають право приватні школи відраховувати учнів: аналіз норм законодавства крізь призму судової практики [Електронний ресурс] / Діна Дрижакова// Юрид. практика. – 2026. – 24 черв. – Електрон. дані. *Проаналізовано судову практику щодо конфліктів між приватними закладами освіти та батьками здобувачів у зв'язку з відмовою продовжити навчання чи відрахуванням учня. На прикладі низки справ визначено межі автономії приватного закладу щодо відрахування та непродовження договору відповідно до норм Цивільного кодексу України про свободу та обов'язковість договору в поєднанні зі спеціальним освітнім законодавством. Констатовано, що рішення освітнього закладу мають бути коректно оформлені документально, а правові підстави чітко розмежовані: відрахування (за рішенням педагогічної ради, з конкретизацією підстав) – окремо від припинення договору зі спливом*

строку чи не продовження співпраці на новий період. Текст:
<https://pravo.ua/chy-maiut-pravo-pryvatni-shkoly-vidrakhovuvaty-uchniv-analiz-norm-zakonodavstva-kriz-pryzmu-sudovoi-praktyky/>

22. Жорова І. Я. Моделі управління якістю в закладах загальної середньої освіти в міжнародному та вітчизняному вимірах [Електронний ресурс] / І. Я. Жорова, О. В. Бєла // Пед. альм. – 2026. – № 62. – С.136-141. *Розглянуто ключові характеристики міжнародних моделей «EFQM», «IQMS» та «Baldrige Education», зокрема їх концептуальні засади, структурні компоненти та механізми оцінювання якості. Проаналізовано вітчизняні наукові підходи до управління якістю освіти, встановлено їхню методологічну узгодженість і практичну спрямованість щодо врахування освітньої специфіки, нормативних вимог та участі стейкхолдерів. Визначено ключові принципи побудови інтегративної моделі управління якістю ЗЗСО, серед яких – системність, адаптивність, орієнтація на результати, інтеграція внутрішніх і зовнішніх механізмів оцінювання, а також розмежування функцій розвитку й контролю. Доведено доцільність розгляду внутрішньої системи забезпечення якості освіти як базової платформи для конструювання такої моделі.* Текст :
<https://pedalmanac.site/index.php/main/article/view/740>

23. Затерта З. В. Психологічні особливості розвитку резильєнтності у студентів фахових коледжів [Електронний ресурс] / З. В. Затерта, З. М. Адамська // Наук. перспективи. Серія : Держ. упр.; Серія : Економіка; Серія : Право; Серія : Психологія. – 2026. – № 5. – С.1749-1761. *Здійснене емпіричне дослідження психологічних особливостей розвитку резильєнтності у студентів фахових коледжів підтверджує домінування у них стану помірного стресу, посиленого відчуття безпорадності та нестачі самоефективності. Отримані результати свідчать про те, що наявний ресурс стійкості у більшості респондентів є нестабільним і потребує зовнішньої підтримки для запобігання нездатності особи пристосуватися до соціального середовища. Встановлено, що ключовими*

бар'єрами для формування стійкості є відчуття безпорадності та невпевненість, тоді як стабілізаційну функцію виконує ціннісна сфера особистості (пріоритети сім'ї, здоров'я та свободи тощо), яка допомагає долати деструктивні переешкоди, такі як невпевненість у собі та страх помилок.

Текст :

<https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/36247/36239>

24. **Збірник наукових праць за матеріалами V Всеукраїнської науково-практичної конференції "Освітня робототехніка та штучний інтелект", 17 – 18 квіт. 2025 р. : в рамках Європ. ініціативи "STEM Discovery Campaign" та Всеукр. фестивалю "STEM-весна" / [редкол. : О. В. Бутурліна О. В. Пилипенко]. — Дніпро : Ліра, 2025. — 123 с. *Шифр зберігання в Бібліотеці : B86407* Зі змісту : STEM-освіта без бар'єрів: як ми впроваджуємо робототехніку в інклюзивне середовище / О.В. Бондаренко. — С.33-36; Освітня робототехніка: основні напрямки, тенденції, український та світовий досвід / В. В. Глушко. — С.36-39; Штучний інтелект революціонує сферу освіти / І. Г. Коляда. — С.65-68; Використання штучного інтелекту для створення інтерактивних навчальних ігор з STEM-дисциплін для молодих школярів / Н.М. Волторніст. — С.84-86; Модельна програма "STEM" як інструмент формування інженерної культури школярів / Л. В. Хохлова. — С. 94-98; Штучний інтелект в початковій школі /Н. М. Орел. — С.112-117.**

25. **Інноваційна діяльність в освіті: теорія, методологія і практика формування професійних компетентностей / Світлана Барда [та ін. ; передм. : Н. М. Деньга]. — Кременчук ; Горішні Плавні : ПП Олексієнко В. В., 2025. — 255 с. *Шифр зберігання в Бібліотеці: B378771* У монографії висвітлено сучасні підходи до організації та науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників у контексті освітніх трансформацій. Монографія ґрунтується на поєднанні теоретичних засад і практичного досвіду, що дозволило авторам**

обґрунтувати концептуальні моделі підтримки професійного розвитку педагогів відповідно до актуальних освітніх викликів.

26. **Ірина Борзова: Парламент пропонує Міністерству освіти й науки вдосконалити процедуру складання НМТ, щоб створити для всіх випускників справедливі й рівні умови** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // *Голос України*. – 2026. – 17 черв. [№ 619]. – Електрон. дані. *Як заявила членкиня фракції «Слуга Народу», голова підкомітету із питань державної молодіжної політики парламентського Комітету з питань молоді та спорту Ірина Борзова, цього року від українських випускників закладів загальної середньої освіти надходить багато скарг, пов'язаних зі складанням Національного мультипредметного тесту (НМТ). Політикиня зауважила, що це стосується і самих тестів, і процедури складання в умовах повітряних тривог, і загального емоційного стану. Верховна Рада України (ВР України), реагуючи на ці сигнали, пропонує Міністерству освіти й науки України (МОН України) разом виправити ситуацію, щоб створити справедливі й рівні умови для всіх абітурієнтів. За її словами, вдосконалення потребують певні технічні моменти, пов'язані зі складанням НМТ.* Текст: <https://www.golos.com.ua/article/391599>

27. **Калініченко М. М. Використання політичних стимуляторів у формуванні аналітичних навичок здобувачів вищої освіти** [Електронний ресурс] / М. М. Калініченко, В. Подолян, М. С. Найдан // *Політол. вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка*. – 2026. – Т. 100, № 1. – С.153-171. *Досліджено дидактичний потенціал симуляційних ігор: «Democracy 3», «Civilization V»I, «Europa Universalis IV», «Citiei: Skylines» та інших як інструменту активізації освітнього процесу при викладанні дисциплін політологічного циклу в закладах вищої освіти (ЗВО). Обґрунтовано, що впровадження ігрових симуляцій сприяє трансформації ролі здобувача освіти з пасивного об'єкта навчання на активного суб'єкта політичного моделювання, дозволяє не лише урізноманітнити навчальний процес, а й*

ефективно формувати низку фахових компетентностей та «м'яких навичок» (soft skills) майбутніх політологів, зокрема майстерності ведення переговорів, стратегічного планування та публічної риторики в умовах динамічного політичного середовища. Визначено, що цей метод дозволяє інтегрувати теоретичні знання у практичну площину, відтворюючи складні механізми функціонування влади, підвищує рівень мотивації студентів та забезпечує глибше засвоєння професійного контенту через досвід безпосередньої участі. Текст : <https://zpv.knu.ua/index.php/pb/article/view/422>

28. Катеринич П. Викладає в Києві, значиться в Москві: у Карпенка-Карого працює професор з російськими документами й посадою в московській консерваторії [Електронний ресурс] / Петро Катеринич // Дзеркало тижня. – 2026. – 26 черв. – Електрон. дані. Розглянуто обставини, пов'язані з професійною діяльністю українського композитора та викладача Ігоря Стецюка, який одночасно працює у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого та значиться у штаті Московської державної консерваторії імені П. І. Чайковського. Проаналізовано відомості щодо його трудових відносин із російським державним закладом освіти, наявності російської податкової реєстрації та викладацької діяльності в Україні під час повномасштабної російсько-української війни. Висвітлено позиції університету та Міністерства культури щодо перевірки наведених фактів. Порушено проблему контролю за можливими зв'язками працівників державних закладів освіти і культури України з установами держави-агресора та визначено наявні прогалини у механізмах такого контролю. Текст: <https://zn.ua/ukr/CULTURE/vikladaje-v-kijevi-znachitsja-v-moskvi-u-karpenka-karoho-pratsjuje-profesor-z-rosijskimi-dokumentami-j-posadoju-v-moskovskij-konservatoriji.html>

29. Коляденко Н. В. Використання гейміфікації в онлайн-навчанні студентів закладів вищої освіти в умовах військового стану в Україні [Електронний ресурс] / Н. В. Коляденко // Наук. перспективи. Серія

: Держ. упр.; Серія : Економіка; Серія : Право; Серія : Психологія. – 2026. – № 5. – С.1787-1800. *Мета статті – визначити особливості використання гейміфікації в онлайн-навчанні в ЗВО в умовах військового стану. В дослідженні взяли участь 93 студенти ЗВО м. Київ. Процедура гейміфікації передбачала застосування в процесі онлайн-занять студентів експериментальної групи відповідних ігрових механік. Встановлено позитивний вплив впровадження гейміфікації в процес навчання студентів ЗВО на їх психоемоційний стан, комунікативну компетентність, організаторські здібності, групову згуртованість, здатність до взаємодії, прийняття рішень і мотивацію до успіху, що загалом вказує на підвищення адаптивності студентів у складних умовах військового стану та позитивний вплив гейміфікації на ефективність навчання.*
Текст : <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/36250/36242>

30. **Комітет з питань молоді і спорту підтримує ініціативи щодо зміцнення національної та громадянської ідентичності** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 19 черв. [№ 621]. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що заступник голови Комітету, голова підкомітету з питань національно-патріотичного виховання Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань молоді і спорту Василь Мокан взяв участь у III Всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми утвердження в учнівської та студентської молоді національної та громадянської ідентичності». Зауважено, що утвердження національної та громадянської ідентичності в умовах повномасштабної війни набуло особливого стратегічного значення для держави. Це питання є не лише складовою освітньої та виховної політики, а й одним із ключових чинників національної безпеки, збереження цінностей та майбутнього України. Під час виступу В. Мокан наголосив на необхідності подальшого вдосконалення законодавства у цій сфері, а також оновлення ключових стратегічних документів держави, які визначають засади внутрішньої та зовнішньої політики. За його словами, відповідний урядовий законопроект*

уже подано на розгляд ВР України за ініціативи Міністерства молоді та спорту України (реєстр. № 15326). Текст: <https://www.golos.com.ua/article/391654>

31. Компетентнісні засади підготовки творчих майбутніх фахівців у закладах вищої освіти засобами цифрових технологій : [у 2 т.] / Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка ; [за ред. О. А. Дубасенюк]. — Житомир : Рута, 2025. — Т. 2 / [Бахмутова Л. М. та ін.]. — 2025. — 227 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці : А845610-2** У колективній монографії представлено компетентнісні засади підготовки творчих майбутніх фахівців у закладах вищої освіти (ЗВО) засобами цифрових технологій. Проаналізовано процеси цифрової трансформації освіти в умовах Нової української школи (НУШ). Обґрунтовано педагогічні умови організації дистанційного навчання у професійній підготовці майбутніх учителів. Розглянуто психолого-педагогічну підготовку фахівців у контексті роботи з учасниками освітнього процесу з особливими потребами.

32. Корж-Усенко Л. Ідея українського університету: генеза та сучасні виклики [Електронний ресурс] / Л. Корж-Усенко // Пед науки: теорія, історія, інновац. технології. — 2026. — № 1. — С. 232-244. Здійснено цілісний історико-педагогічний аналіз генези ідеї українського університету в інтелектуальному просторі кінця XIX – початку XX ст. Розкрито передумови формування концепції національної вищої школи, схарактеризовано позиції чільних представників української інтелігенції щодо різних моделей університетотворення, з'ясовано роль членів наукових товариств, парламентського представництва, приватної та громадської ініціативи в консолідації зусиль і інтелектуалів задля обґрунтування ідеї українського університету та її популяризації в суспільстві

33. Костевський О. Е. Стратегії набуття інфомедійної грамотності сучасного вчителя з предмета «Захист України» [Електронний ресурс] / О. Е. Костевський // Сусп-во та нац. інтереси. — 2026. — № 5 (25). — С.542-553. Досліджено проблему формування

інфомедійної грамотності (ІМГ) вчителя предмета «Захист України» в умовах оновлення змісту шкільної освіти та повномасштабної гібридної війни. Проаналізовано основні підходи до набуття інфомедійної грамотності, серед яких: інтеграція медіаосвітніх компонентів у систему підвищення кваліфікації педагогів; використання інтерактивних методів навчання (кейсів, дискусій, проєктної діяльності); застосування цифрових інструментів для перевірки достовірності інформації; розвиток навичок фактчекінгу та інформаційної гігієни. Окреслено роль самоосвіти, професійних спільнот і онлайн-платформ у безперервному розвитку вчителя. Уточнено структуру інфомедійної грамотності педагога цього профілю, що включає п'ять компонентів: критичний аналіз медіаповідомлень, верифікацію даних, інформаційну гігієну, когнітивну стійкість та етику поширення інформації. Узагальнено зарубіжний досвід (на прикладі Естонії) щодо підготовки педагогів до формування інформаційної стійкості учнів в умовах гібридних загроз. Обґрунтовано систему стратегій набуття ІМГ учителем «Захисту України», яка в сукупності охоплює формальну, неформальну та інформальну освіту. Текст :

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/42831/42849>

34. **Котенко О. М. Права та обов'язки учасників освітнього процесу в контексті договору про надання освітніх послуг** [Електронний ресурс]/ О. М. Котенко // Право та сусп-во. – 2026. – № 3. – С.49-56. Розглянуто права та обов'язки учасників освітнього процесу в межах договору про надання освітніх послуг як інструменту управління якістю вищої освіти, забезпечення академічної доброчесності та узгодження приватноправових і публічно-правових інтересів. Встановлено, що заклад освіти як виконавець послуги зобов'язаний забезпечити відповідність освітньої програми стандартам вищої освіти, прозорість оцінювання, доступ до освітніх ресурсів, безпечне та інклюзивне середовище, а також справедливі процедури апеляції. Здобувач освіти також не є пасивним

споживачем: він має брати особисту участь у досягненні результатів навчання, виконувати індивідуальний навчальний план, дотримуватися правил внутрішнього розпорядку та академічної доброчесності, яка бути відображена в договорі не як загальна декларація, а як конкретна умова із визначенням видів порушень, процедур їх встановлення та пропорційних наслідків. Окреслено практичні напрями удосконалення типових договорів: деталізація критеріїв якості, закріплення алгоритмів комунікації сторін, уточнення порядку реагування на академічні порушення та передбачення механізмів захисту прав здобувача і закладу освіти. Текст : https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/3_2026/10.pdf

35. **Кравченко А. До світового рейтингу - 2026 увійшла рекордна кількість українських вишів** [Електронний ресурс] / Артем Кравченко // Fakty.ua : [вебсайт]. – 2026. – 1 лип. — Електрон. дані. *Як повідомив голова Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань освіти, науки та інновацій Сергій Бабак, у 2026 р. до одного з найавторитетніших світових рейтингів університетів «Times Higher Education World University Rankings» увійшли 22 українські заклади вищої освіти (ЗВО). Це найкращий результат України за весь час участі в рейтингу, адже це на п'ять ЗВО більше, ніж торік. Вказано, що першу позицію серед українських університетів цього року посів Сумський державний університет, другу — Тернопільський національний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського. Зазначено, що «Times Higher Education World University Rankings» оцінює не лише якість освіти, а й наукову діяльність закладів. Розглянуто всі ЗВО, що увійшли до рейтингу. Зауважено, що українські ЗВО поки що суттєво поступаються за ключовими показниками, насамперед за якістю наукових досліджень, розвитком дослідницького середовища, рівнем міжнародної співпраці та обсягами фінансування науки. Повідомлено, за якими п'ятьма основними критеріями формується рейтинг.* Текст: <https://fakty.ua/474481-v-mirovoj-rejting-2026-voshlo-rekordnoe-kolichestvo-ukrainskih-vuzov>

36. **Краснобока Т. Інноваційні моделі менеджменту як інструмент модернізації публічного управління освітою** [Електронний ресурс] / Т. Краснобока, Л. Шкіль // Публіч.-упр. та цифр. практики. – 2026. – № 1. – С. 61-70. *Досліджено роль інноваційних моделей менеджменту в трансформації системи публічного управління освітою в умовах глобалізації та цифровізації. Проаналізовано можливості впровадження гнучких, проєктно-орієнтованих і мережових моделей управління, а також механізмів державно-приватного партнерства, автономізації закладів освіти та цифрових управлінських платформ. Визначено, що застосування інноваційного менеджменту сприяє підвищенню якості освітніх послуг, прозорості управлінських рішень та ефективному використанню ресурсів. Зроблено висновок, що модернізація освітньої сфери потребує поєднання інституційних змін із розвитком управлінської компетентності керівників.* Текст: <https://journals.duikt.edu.ua/index.php/public/article/view/3443>

37. **Кузьменко Г. О. Стратегічні орієнтири модернізації освітньої політики України в інтересах національної безпеки: організаційно-правовий підхід** [Електронний ресурс] / Г. О. Кузьменко // Публіч. упр. і адміністрування в Україні. – 2026. – Вип. 52. – С.99-105. *Зазначено, що в умовах тривалої збройної агресії, гібридних загроз, руйнування освітньої інфраструктури та посилення інформаційних і кіберризиків освітня політика України перестає бути лише галузевою політикою і набуває ознак складової політики національної безпеки. Особливої ваги набуває її організаційно-правова модернізація, здатна забезпечити безперервність навчання, безпечне освітнє середовище та стійкість громад. Обгрунтовано стратегічні орієнтири модернізації освітньої політики України в інтересах національної безпеки та визначення організаційно-правових механізмів їх реалізації в системі публічної служби. Подано конкретні наукові положення і практичні пропозиції: нормативно закріпити безпекову компетентність публічного службовця у сфері освіти; запровадити інтегрований цикл освітньо-безпекового управління на центральному, регіональному і місцевому*

рівнях; сформувати систему моніторингу освітньо-безпекової стійкості, тощо. Текст : <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2026/52-2026/17.pdf>

38. **Марченко О.** **Моделювання майбутньої професійної траєкторії старшокласниками нової української школи за допомогою штучного інтелекту** [Електронний ресурс] / О. Марченко // Нова пед. думка. – 2026. – Т.125, № 1. – С.30-34. *Проаналізовано сучасний стан розвитку системи професійної орієнтації здобувачів освіти в НУШ, а також викладено перспективні методи її розвитку, які теоретично обґрунтовуються й апробовуються у контексті реалізації регіонального наукового проєкту в Рівненському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти «Конструювання персоналізованої профорієнтаційної траєкторії старшокласників Нової української школи за допомогою штучного інтелекту». Висвітлено проблему оновлення методів професійної орієнтації в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) за рахунок залучення доцільних сервісів ІІІ до моделювання майбутньої професійної траєкторії учнями НУШ. Окреслено зміст і складові базових етапів реалізації моделі професійної орієнтації підлітків за умов використання доцільних сервісів ІІІ. Наведено приклади методичних прийомів використання чат-бота ChatGPT із метою практичної реалізації інноваційних ідей щодо розробки сучасної моделі професійної орієнтації здобувачів освіти в НУШ. Текст :* <https://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/uk/article/view/791>

39. **Марченко Р. В.** **Співвідношення права на освіту та доступу до освіти** [Електронний ресурс] / Р. В. Марченко // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2026. – № 1, ч. 3. – С. 246-250. *Досліджено співвідношення права на освіту та доступу до освіти в міжнародному праві та національному законодавстві України. Проаналізовано міжнародні стандарти права на освіту, закріплені в Міжнародному пакті про економічні, соціальні та культурні права та роз'яснені у Загальному коментарі № 13 Комітету ООН, з урахуванням*

концепції «4 A's». Висвітлено нормативне закріплення права на освіту в Конституції України та Законі України «Про освіту», де доступ до освіти визначено як його ключову складову. Розкрито особливості забезпечення доступності освіти в умовах воєнного стану та обґрунтовано необхідність усунення правових і фактичних бар'єрів для реалізації цього права. Текст: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/353477>

40. Мельничук О. Ф. Правовідносини між здобувачем та закладом вищої освіти в контексті принципу верховенства права [Електронний ресурс] / О. Ф. Мельничук // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право : зб. наук. пр. – Ужгород, 2026. – № 93, т. 1. – С. 294-299. *Досліджено правову природу правовідносин між здобувачем та ЗВО й обґрунтовано їх змішаний характер, що поєднує публічно-правові та приватно-правові елементи. Проаналізовано співвідношення академічної автономії ЗВО з принципом верховенства права та визначено межі допустимого втручання у реалізацію конституційного права на освіту. Критично оцінено положення законодавства щодо застосування до здобувачів вищої освіти санкцій за порушення умов договору та виявлено ризики необґрунтованого обмеження права на вищу освіту. Обґрунтовано необхідність законодавчого закріплення вичерпних підстав і процедур застосування освітньо-правових санкцій та посилення гарантій правового захисту здобувачів вищої освіти.* Текст: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/03/43.pdf>

41. Міжнародний освітній простір: розвиток в умовах соціокультурної трансформації / [Н. М. Авшенюк та ін. ; за заг. ред. Н. М. Авшенюк, Г. В. Товканець] ; М-во освіти і науки України, Мукач. держ. ун-т, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. І. Зязюна НАПН України. — Ужгород : РІК-У, 2025. — 391 с. *Шифр зберігання в Бібліотеці : А845709* У монографії розглянуто питання трансформації освіти як суттєвого соціокультурного потенціалу розвитку суспільства, який сприяє громадянському, інтелектуальному й духовному становленню особистості та забезпечує

сталий поступ соціуму, людства в цілому. Представлено результати наукових досліджень освітніх змін у міжнародному освітньому просторі вченими та педагогами з України, Словаччини, Польщі Чехії, Румунії, Угорщини, Німеччини. Актуалізовано проблеми трансформації освіти у дискурсі соціокультурної динаміки, тенденцій розвитку педагогічної освіти, загальної середньої освіти і професійної підготовки в сучасному світовому освітньому просторі.

42. МОН визначив перелік документів, якими можна підтвердити рівень знань англійської на держпосадах [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 26 черв. – Електрон. дані. Розглянуто новий нормативний підхід до підтвердження рівня володіння англійською мовою особами, які претендують на зайняття окремих посад у державному секторі України. Проаналізовано рішення Міністерства освіти і науки (МОН) України щодо затвердження переліку документів, які визнаються офіційним підтвердженням мовної компетентності відповідно до вимог Закону України «Про застосування англійської мови в Україні», - сертифіката або чинних міжнародних сертифікатів, автентичність яких може бути перевірена в електронному форматі. Акцентовано, що ухвалене рішення не запроваджує нових вимог щодо обов'язкового знання англійської мови, а лише унормовує механізм документального підтвердження вже встановлених законодавством мовних вимог. Зауважено, що нормативне врегулювання сприятиме уніфікації процедур оцінювання мовної компетентності, підвищенню прозорості кадрового добору та гармонізації української системи державної служби з європейськими стандартами професійної кваліфікації. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/mon-viznachiv-perelik-dokumentiv-yakimi-mozhna-pidtvverditi-riven-znan-angliyskoyi-na-derzhposadah.html>

43. Мочульська М. Є. Застосування Конституції України та практики Конституційного Суду України у судовому захисті соціальних прав педагогічних, науково-педагогічних працівників [Електронний

ресурс] / М. Є. Мочульська // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право : зб. наук. пр. – Ужгород, 2026. – № 93, т. 1. – С. 311-320. *Досліджено особливості застосування Конституції України при захисті трудових і пов'язаних із ними соціальних прав педагогічних і науково-педагогічних працівників. Проаналізовано судову практику щодо використання положень Конституції України та юридичних позицій Конституційного Суду України під час розгляду відповідних спорів. Виявлено тенденції та особливості застосування судами правових позицій органа конституційної юрисдикції, у тому числі сформованих у справах, не пов'язаних безпосередньо зі сферою освіти. Обґрунтовано, що застосування Конституції України та юридичних позицій Конституційного Суду України сприяє ефективному захисту та відновленню порушених прав педагогічних і науково-педагогічних працівників.*
Текст: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/03/45.pdf>

44. На Львівщині відкриють сучасний центр реабілітації у співпраці з чеськими партнерами [Електронний ресурс] // Високий замок. – 2026. – 28 черв. – Електрон. дані. Під час Конференції з відновлення України (URC 2026) у Гданську було підписано стратегічну угоду між Львівським національним медичним університетом імені Данила Галицького та чеським товариством «МНД ТИНІВСЬКЕ» щодо створення сучасного реабілітаційного підрозділу на Львівщині. За інформацією Департаменту міжнародного співробітництва Львівської ОВА, оприлюдненою 27.06.2026, новий центр спеціалізуватиметься на наданні комплексного повного циклу фізичної реабілітації для дітей, дорослих та українських ветеранів із залученням мультидисциплінарних команд фахівців. Відповідно до умов меморандуму, чеська сторона повністю профінансує реконструкцію, капітальний ремонт і технічне облаштування приміщень, а також надасть необхідну методичну підтримку. Зі свого боку, ЛНМУ ім. Данила Галицького забезпечить майданчик для реалізації проєкту, сформує штат медиків, розробить профільні навчальні програми та здійснюватиме науковий супровід процесу. Така ініціатива є яскравим прикладом ефективного

міжнародного партнерства, яке допомагає розбудовувати медичну інфраструктуру України та долати наслідки війни. Текст : <https://wz.lviv.ua/news/554407-na-lvivshchyni-vidkryiut-suchasnyi-tsentr-reabilitatsii-u-spivpratsi-z-cheskymy-partneramy>

45. **Науково-інноваційний розвиток агровиробництва як запорука продовольчої безпеки України: вчора, сьогодні, завтра** : матеріали [VII Всеукр. наук.-практ.] конф., м. Київ, 16 - 17 квіт. 2025 р. / НААН України, Нац. наук. с.-г. б-ка, Ін-т історії аграр. науки, освіти і техніки, Ін-т сіл. госп-ва Степу НААН ; [редкол.: В. А. Вергунов (голова) та ін.]. — Вінниця : Нілан-ЛТД, 2025. — 271 с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A841393** Цифрова трансформація аграрного сектору через міжрегіональну взаємодію науки, освіти та бізнесу / М. Г. Макаренко, І. О. Шевченко. – С. 95-97.

46. **Огірко О. В. Виховання студентської молоді засобами Святого Письма та Сакрального мистецтва** [Електронний ресурс] / О. В. Огірко // Сусп-во та нац. інтереси. – 2026. – № 4 (24). – С.734-746. Зазначено, що виховання молоді засобами Святого Письма – це багатогранний педагогічний процес, який поєднує духовні цінності з формуванням морального обличчя майбутнього фахівця. У сучасному академічному середовищі цей підхід розглядається не лише в релігійному контексті, а як потужний інструмент розвитку етичного інтелекту та критичного мислення. Використання біблійних текстів в освітньому процесі дозволяє реалізувати кілька ключових завдань: усвідомлення понять добра і зла, справедливості, милосердя та відповідальності за власні вчинки; Біблійні сюжети допомагають студентам краще розуміти людську природу, вчать емпатії та вмінню прощати. Вказано, що вивчення Святого Письма як фундаменту європейської культури, мистецтва та права допомагає студентам зрозуміти генезис гуманістичних ідей та прав людини, має базуватися на принципах добровільності та поваги до свободи совісті. Виховання студентської молоді засобами сакрального

мистецтва є унікальним синтезом естетичного та духовного розвитку. Це навчання через “споглядання істини”, де мистецький об’єкт стає візуальним або звуковим втіленням Святого Письма. Сакральне мистецтво діє на особистість комплексно, звертаючись одночасно до розуму, почуттів та інтуїції, виховує молодь за принципом “через красиве до доброго”.

Текст :

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/41294/41308>

47. **Орлов О. П. Екосистема цифрової трансформації в освіті** [Електронний ресурс] / О. П. Орлов // Пед. науки: зб. наук. пр. / Херсон. держ. ун-т. – 2026. – № 113. – С.105-110. *Метою дослідження є аналіз наукових оцінок цифрової трансформації, зокрема освітньої екосистеми, наближеної до потреб суспільства та завдань сталого розвитку. Наголошено на перевагах та ризиках цифрової трансформації. До переваг належить спрощення роботи з інформацією, економія ресурсів і часу, зростання соціальних стандартів, створення цифрової екосистеми відповідно до настанов розвитку сталого розвитку. Водночас цифрова трансформація потребує спеціального обладнання для функціонування цифрових технологій, нових підходів до підготовки викладачів. Загрози існують у використанні електронно-цифрових пристроїв, що потребує формування відповідних цифрових компетентностей, здатності критично оцінювати результати навчальної діяльності. Вказано, що концепція цифрової екоосвіти є оптимальним варіантом цифрової трансформації, оскільки інтегрує технологічні інновації з потребами сталого розвитку, створюючи єдину систему підготовки нової генерації викладачів і студентів у межах етичних і правових норм. Тому перспективним напрямом є створення функціональної моделі екоосвіти, де цифрові технології управління та навчання поєднуються з формуванням цифрової грамотності, суспільними інституціями, працевлаштуванням студентів тощо.* Текст :

<https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/4749>

48. Освітяни і соцпрацівники отримають підвищені зарплати [Електронний ресурс] // Уряд. кур'єр. – 2026. – 26 черв. [№ 133-134]. – Електрон. дані. Як повідомила Прем'єрміністр України Юлія Свириденко, Кабінет Міністрів України (КМ України) розподілив 6,6 млрд грн між регіонами для виплати підвищених зарплат освітянам і соціальним працівникам. Кошти спрямовано до бюджетів 24 областей. Очільниця уряду пояснила, що кожна область отримала суму, розраховану окремо — залежно від потреб на підвищення зарплат і можливостей місцевих бюджетів самотійно покривати ці витрати. «Що менше власних доходів має регіон, то більшу частку витрат компенсує держава. Для бюджетів територіальних громад та областей, де тривають або можливі бойові дії, держава покриває 80% необхідних видатків на підвищення заробітних плат. Для місцевих бюджетів, які демонструють недостатню спроможність, цей показник становить від 50 % до 80 %», — наголосила Ю. Свириденко. Та повідомила, що цього року 130 майбутніх профільних академічних ліцеїв у 22 областях отримають фінансування на створення STEMлабораторій, кабінетів природничих наук та сучасного навчального обладнання. Це заклади, які з 2027 р. стануть частиною мережі профільної старшої школи. «Уряд спрямував понад 459 млн грн на перші 85 закладів. Решта 45 отримають фінансування найближчим часом», — зазначила Прем'єр-міністр. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/osvityani-i-socpracivniki-otrimayut-pidvisheni-zar/>

49. Паска Т. Інтернаціоналізація освітнього середовища закладів вищої освіти як чинник активізації міжнародної академічної мобільності студентів [Електронний ресурс] / Т. Паска // Нова пед. думка. – 2026. – Т.125, № 1. – С.41-48. Здійснено комплексний аналіз інтернаціоналізації освітнього середовища ЗВО як системного чинника активізації міжнародної академічної мобільності студентів в умовах європейської інтеграції України та воєнних викликів. Розкрито сутність поняття «інтернаціоналізація» крізь призму сучасних наукових підходів і нормативно-правових документів,

окреслено її управлінський, освітній, науковий і соціокультурний виміри. На основі практичного досвіду Карпатського національного університету ім. Василя Стефаника проаналізовано механізми реалізації Стратегії інтернаціоналізації на 2026 – 2030 рр., зокрема розвиток партнерств, участь у міжнародних проєктах, консорціумах і впровадження системи ключових показників ефективності. Доведено, що системний підхід до інтернаціоналізації забезпечує інтеграцію мобільності у стратегічні пріоритети університету та сприяє формуванню конкурентоспроможного, мобільного й міжкультурно компетентного фахівця. Текст : <https://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/uk/article/view/794>

50. **Романов О. М. Еволюція навчального кіно у шкільній освіті: від екранних засобів до цифрового освітнього середовища (друга половина XX - початок XXI ст.)** [Електронний ресурс] / О. М. Романов // Пед. альм. – 2026. - № 61. – С. 204-217. Установлено, що у другій половині XX ст. впровадження навчального кіно набуло системного характеру та органічно інтегрувалося в структуру навчального процесу. З'ясовано, що цей процес тісно корелював із особливостями реалізації державної освітньої політики, безпосередньо спрямованої на оновлення матеріально-технічної бази навчальних закладів, створення шкільних фільмотек і розбудову кабінетної системи, яка забезпечила оптимальні умови для використання технічних засобів. Акцентовано, що практична ефективність використання кінематографу в освітньому процесі не була автоматичною, а безпосередньо залежала від комплексу чинників – поєднання перегляду з активною діяльністю учнів, створення сприятливих педагогічних умов, фахової підготовки вчителів і належного апаратного забезпечення шкіл, трансформувалося в сучасні відеотехнології, зберігши свої базові функції та суттєво розширивши їх за рахунок інтерактивності й мобільності. Підкреслено його вагоме стратегічне значення для розвитку особистісно орієнтованого, компетентнісного та STEM-орієнтованого навчання.

Визначено ключові дидактичні можливості кінофільмів. Текст : <https://pedalmanac.site/index.php/main/article/view/723>

51. **Роми Закарпаття: інтеграція в освітній простір шляхом забезпечення права на освіту** : зб. матеріалів учасників форуму керівників закл. освіти та ром. громад. орг. Закарпаття, м. Ужгород, 5 листоп. 2025 р. / Упр. національностей та релігій департаменту стратег. комунікацій, національностей та релігій облдержадмін.- обл. військ. адмін. [та ін. ; під заг. ред. О. Ляха]. — Ужгород : РІК-У, 2025. — 295 с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A845714** Розглянуто роль органів державної влади та органів місцевого самоврядування, ромських громадських організацій Закарпаття у забезпеченні права ромів на освіту. Досліджено інтеграцію в освітній простір ромів Закарпаття шляхом забезпечення права на дошкільну, повну загальну середню, позашкільну, професійну, вищу та фахову передвищу освіту. Увагу приділено питанню кодифікації ромської мови.

52. **Самборський С. І. Трансформація педагогічних коледжів в умовах модернізації професійної освіти** [Електронний ресурс] / С.І. Самборський // Пед. альм. – 2026. – № 61. – С.151-157. Здійснено теоретико-аналітичне обґрунтування трансформації педагогічних коледжів України в умовах модернізації професійної освіти та імплементації положень Закону України «Про професійну освіту» (2025). Визначено ключові напрямки інституційної трансформації педагогічних коледжів. Окреслено вплив воєнного стану, демографічних змін і ресурсних обмежень на функціонування закладів, а також проаналізовано ризики, пов'язані з оптимізацією мережі, кадровими втратами та уніфікацією змісту підготовки. Обґрунтовано потребу розвитку партнерських моделей взаємодії з роботодавцями й територіальними громадами, посилення професійного розвитку педагогічних працівників і формування цифрової компетентності як чинника підвищення конкурентоспроможності закладів. Вказано, що ефективна трансформація педагогічних коледжів потребує системного оновлення змісту освіти, стратегічного управління ризиками та

збереження регіональної доступності підготовки педагогічних кадрів. Текст : <https://pedalmanac.site/index.php/main/article/view/709>

53. Сараєва І. Якість освіти в контексті розвитку педагогічних систем: теоретико-методологічний аналіз [Електронний ресурс] / І. Сараєва, Ю. Чучаліна // Психол.-пед. проблеми сучас. шк. – 2026. – № (1(15)). – С. 194-200. *Висвітлено еволюцію трактування категорії «якість» у філософському та педагогічному дискурсі як фундаментальну наукову категорію, пов'язану з визначенням сутнісних характеристик явищ і процесів. Визначено внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на забезпечення якості освіти. Обґрунтовано, що в умовах реалізації освітніх реформ якість освіти набуває багатовимірного характеру і пов'язана не лише академічними результатами навчання, а й із формування ключових компетентностей, розвитком цифрових і соціально-емоційних навичок здобувачів освіти, а також створенням безпечного, інклюзивного та підтримувального освітнього середовища.* Текст : <https://ppsh.udpu.edu.ua/article/view/359970>

54. Саранча В. «Львівська політехніка» пропонує онлайн-навчання для українців за кордоном та на ТОТ [Електронний ресурс] / В. Саранча // Львів. Пошта. – 2026. – 14 лип. – Електрон. дані. *Йдеться про анонсування Національним університетом «Львівська політехніка» нового формату онлайн-навчання для українців, які перебувають за кордоном або на тимчасово окупованих територіях (ТОТ), та які не мають можливості навчатися очно. Вступники можуть обрати комерційну денну форму навчання та здобувати освіту дистанційно. Заняття проводитимуть у форматі відеоконференцій. Студенти братимуть участь у лекціях і практичних заняттях, спілкуватимуться з викладачами та опановують програму денної форми навчання без необхідності особисто бути в університеті. Наведено низку освітніх програм, за якою у 2026 р. доступне дистанційне навчання на денній формі.* Текст :

<https://www.lvivpost.net/suspilstvo/lvivska-politehnika-proponuye-onlajn-navchannya-dlya-ukrayintsiv-za-kordonom-ta-na-tot/>

55. Серединко А. А. Захист права на освіту для осіб з інвалідністю в умовах збройного конфлікту [Електронний ресурс] / А. А. Серединко // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право : зб. наук. пр. – Ужгород, 2026. – № 93, т. 1. – С. 354-359. *Досліджено конституційно-правові засади забезпечення права на освіту осіб з інвалідністю в умовах збройного конфлікту та воєнного стану в Україні з урахуванням національних і міжнародних стандартів. Проаналізовано основні виклики реалізації цього права, пов'язані з руйнуванням освітньої інфраструктури, психоемоційними наслідками війни, недоліками інклюзивного середовища та проблемами доступності освітніх послуг. Узагальнено особливості забезпечення права на освіту внутрішньо переміщених осіб (ВПО) і дітей з особливими освітніми потребами, а також виявлено прояви псевдоінклюзії. Запропоновано напрями вдосконалення законодавства та механізмів конституційного захисту, спрямовані на забезпечення доступності освіти та посилення соціальної згуртованості в умовах післявоєнного відновлення України.*

Текст:

<https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/03/50.pdf>

56. Синицін М. Вища освіта подорожчала на чверть: за навчання в топ вишах доведеться віддати 400 тисяч гривень [Електронний ресурс] / Микита Синицін // Fakty.ua : [вебсайт]. – 2026. – 27 черв. — Електрон. дані. *Зазначено, що навесні в Міністерстві освіти і науки України (МОН України) заявили про зростання вартості навчання у вищих навчальних закладах (ВНЗ). Це пояснюється збільшенням витрат на забезпечення освіти, і ціни на навчання дійсно зросли приблизно на 25 %. За даними «Економічної правди» 4-річне навчання на найпопулярніших спеціальностях у топвишах може коштувати трохи менше ніж 400 тис. грн. Зокрема, йдеться про Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. Друге місце за вартістю навчання посідає Київський політехнічний інститут ім. Ігоря*

Сікорського. У Львівському національному університеті ім. Івана Франка найдорожчою залишається спеціальність «Право» (346,8 тис. грн), це майже на 30 % більше, ніж минулого року. Вказано, що у «Львівській політехніці» вартість зросла до 300 тис. грн для «Менеджменту», «Права» та «Маркетингу». Цей університет демонструє одні з найвищих темпів зростання вартості навчання. Найбільше подорожчав напрям «Філологія» — на 53 % до 278 тис. грн. Зазначено, що найдоступніший серед п'ятірки найпопулярніших — Державний торговельно-економічний університет. Текст: <https://fakty.ua/474176-vysshee-obrazovanie-podorozhalo-na-chetvert-za-obuchenie-v-top-vuzah-bridetsya-otdat-400-tysyach-griven>

57. **Слюсаренко Н. В. Наукова дипломатія як засіб просування національної політики у сфері науки та освіти на міжнародній арені** [Електронний ресурс] / Н.В. Слюсаренко // Пед. альм. – 2026. – № 62. – С. 81-88. Зазначено, що термін «наукова дипломатія» нещодавно увійшов до категорійно-поняттєвого апарату вчених усього світу як частина публічної дипломатії. Здійснено аналіз наукових досліджень зарубіжних і вітчизняних учених щодо наукової дипломатії та підсумовано, що майже всі вони датовані ХХІ ст. й охоплюють різні аспекти проблеми – її виникнення, трактування базових термінів, обґрунтування неабияких можливостей у спільному вирішенні вченими глобальних світових проблем тощо. Наведено приклад Херсонського державного університету, де для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти від 2021 р. введено освітній компонент «Сучасні освітні технології та наукова дипломатія», під час опанування якого аспіранти вивчають тему «Роль наукової дипломатії у розвитку і стабілізації міжнародних відносин у сфері освіти». Подано детальну інформацію з цієї проблематики. Вказано, що наукова дипломатія має значний потенціал для просування національних інтересів України та зміцнення її позицій на міжнародній арені. Текст : <https://pedalmanac.site/index.php/main/article/view/735>

58. **Черній А. Сучасна архітектура безпеки закладу освіти в умовах воєнних та надзвичайних викликів** [Електронний ресурс] / А. Черній, Ю. Бобрикова // Нова пед. думка. – 2026. – Т. 126, № 2. – С. 26-32. *Визначено, що сучасна архітектура безпеки є багаторівневою системою, що інтегрує інфраструктурний, організаційно-управлінський, психологічний, інформаційно-цифровий, соціальний та професійно-безпековий компоненти. Здійснено теоретичний аналіз сучасних наукових підходів до розуміння безпеки освітнього середовища та визначено перспективні напрями розвитку системи безпеки в закладах освіти за сучасних умов. Запропоновано системну модель забезпечення безпеки закладу освіти, що передбачає використання технічних засобів захисту, алгоритмів реагування на надзвичайні ситуації, організацію безпечної діяльності працівників, розвиток культури безпеки та міжвідомчу взаємодію з органами державної влади і службами цивільного захисту. Текст :* <https://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/uk/article/view/816>

59. **Шевченко Д. «Робота — не каторга»: що потрібно знати батькам про профорієнтацію дитини** [Електронний ресурс] / Дарія Шевченко ; спілкувалася Оксана Онищенко // Дзеркало тижня. – 2026. – 27 черв. – Електрон. дані. *Наведено інтерв'ю з фахівчицею з профорієнтації та психологинею Дарією Шевченко про особливості професійного самовизначення дітей і дорослих. Розкрито значення ранньої профорієнтації для виявлення здібностей, інтересів і професійних схильностей особистості. Висвітлено сучасні методики профорієнтаційної діагностики, роль батьків у виборі майбутньої професії дитини та поширені помилки, пов'язані з орієнтацією на престижність професій або власні очікування дорослих. Наголошено на необхідності врахування індивідуальних особливостей людини, ознайомлення з різними сферами діяльності та можливості зміни професійного шляху протягом життя. Підкреслено, що усвідомлений вибір професії сприяє професійній реалізації та задоволенню від роботи. Текст:*

<https://zn.ua/ukr/EDUCATION/robota-ne-katorha-shcho-potribno-znati-batkam-pro-proforijentatsiju-ditini.html>

60. **Шоробура І. М. Втрати у вищій освіті: сучасні виклики** [Електронний ресурс] / І. М. Шоробура // Пед. альм. – 2026. – № 61. – С. 94-98. *Наголошено, що проблема освітніх утрат у системі вищої освіти є однією з ключових для українського освітнього середовища, має комплексний характер і зумовлює потребу переосмислення підходів до організації навчального процесу, змісту освітніх програм та ролі викладача. Війна, соціально-економічна нестабільність, психологічні чинники та динамічні зміни на ринку праці загострили потребу формування стійкої, гнучкої й інноваційної системи підготовки фахівців, здатної забезпечувати високу якість освіти навіть у кризових умовах. Вказано на необхідність розвитку психологічної підтримки здобувачів освіти через консультації, тренінги, роботу психологів і соціальних педагогів; створення безпечного освітнього середовища, що є важливою передумовою якісного навчання; розвиток співпраці з роботодавцями та впровадження дуальних моделей навчання, а також роль викладача, який є ключовою фігурою у процесі подолання освітніх втрат. Йдеться про розробку моделі подолання втрат у вищій освіті та створення на цій основі відповідних методичних рекомендацій.* Текст :

<https://pedalmanac.site/index.php/main/article/view/703/588>

61. **Шоробура І. М. Основні тенденції розвитку освіти України в умовах кризових ситуацій: психологічна підтримка учасників освітнього процесу** [Електронний ресурс] / І. М. Шоробура // Педагогіка формування творч. особистості у вищ. і загальноосвіт шк. : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. – 2026. – № 105. – С. 176-180. *Розкрито особливості психологічної підтримки учасників освітнього процесу як важливу тенденцію розвитку освіти України. Визначено сутність психологічної підтримки та її різноманітні форми. Показано, що психолог використовує елементи коучингу, техніки емоційного розвантаження, когнітивно-поведінкову*

терапію для позитивної мотивації до навчання. Визначено арт-терапевтичні методи – малювання, музика, казкотерапія, ліплення, які допомагають дітям урівноважити емоційний стан, а також важливу роль відіграють групові заняття та тренінги для саморегуляції, командної взаємодії, комунікації, забезпечення стресостійкості. Вказано на напрями психологічної підтримки у закладах освіти України. Підкреслено, що психологічна підтримка в умовах воєнного часу орієнтується на різні аспекти людської психіки – емоційний, когнітивний, поведінковий. Зокрема, індивідуальні консультації спрямовані опрацювати особистісні переживання, а групові тренінги формують колективну підтримку, що особливо важливо в умовах соціальної ізоляції. Наведено приклади співпраці Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії з Хмельницькою обласною радою, громадськими організаціями, яка стала надійною опорою для всіх, хто потребує психологічної підтримки і яка охоплює індивідуальну та групову роботу з громадами, родинами військових, переселенцями, ветеранами та фахівцями соціальної сфери. Текст : <https://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2026/105/29.pdf>

62. Щередіна Т. О. Освітня міграція української молоді: трансформаційні виклики, статистичний вимір та стратегічні наслідки в умовах воєнного стану [Електронний ресурс] / Т. О. Щередіна, К. О. Глубоченко // Політ. життя. – 2026. – № 2. – С. 165-172. Проаналізовано феномен освітньої міграції української молоді у 2020 - 2026 роках та вплив повномасштабної війни на трансформацію її мотивів і масштабів. Визначено основні чинники, що зумовлюють виїзд студентів за кордон, серед яких безпекові ризики, якість освіти, кар'єрні перспективи та соціальні гарантії країн ЄС. Особливу увагу приділено ризикам втрати людського капіталу, впливу мобілізаційних обмежень на освітні стратегії молоді та проблемі можливого повернення випускників. Запропоновано напрями державної політики, спрямовані на збереження зв'язку студентів з Україною, стимулювання повернення молодих фахівців та підтримку

<https://jpl.donnu.edu.ua/article/view/19845>

63. **Юлія Гришина: Пом'якшення умов вступу до наших навчальних закладів сприятиме тому, щоб молодь залишалася в Україні** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 7 лип. [№ 633]. – Електрон. дані. *Як розповіла народна депутатка від фракції політичної партії «Слуга Народу», голова підкомітету з питань вищої освіти парламентського Комітету з питань освіти, науки та інновацій Юлія Гришина, у нинішніх умовах, коли вже п'ятий рік триває повномасштабна війна, треба зробити все, щоб зупинити відтік людей із країни, особливо молоді. Вона наголосила, що необхідні комплексні заходи, щоб діти залишалися в Україні й навчалися тут. Одним із таких кроків може стати зниження обов'язкового конкурсного балу до 130 для Національного мультипредметного тесту (НМТ), що пропонує Офіс Уповноваженого ВР України з прав людини. «У 2022 році ми запровадили НМТ, на яке виносилося три предмети, процедура здачі була швидка, скорочена кількість питань. Із 2024 року в нас уже чотири предмети, які діти складають за один день, що є найбільш жорсткою системою оцінювання за всі роки незалежності. Також поступово піднімається поріг прохідних балів. Так, до початку повномасштабної війни для вступу на бюджет потрібно було мінімум 125 балів, а під час війни підняли до 130. Якщо говорити про право, міжнародне право, публічне управління, то до війни там поріг був 140 балів, а під час війни – 150. Медицина – було 150 за окремими предметами, а зараз 150 загалом за всіма, які складають діти», - зазначила народна депутатка. Вона вважає, що такі дії суперечать державній політиці, яка повинна бути впроваджена під час війни. Особливо коли врахувати ту обставину, що за кордоном для наших дітей створюють комфортні умови для вступу й навчання.* Текст:

<https://www.golos.com.ua/article/391869>

Див також : 70-72, 74, 80, 82

Освіта в зарубіжних країнах

64. **Алєскєрова Е. М. Особливості педагогічної підтримки дошкільників у діяльності Червоного Хреста в Німеччині** [Електронний ресурс] / Е. М. Алєскєрова, С. В. Лозинська // Сусп-во та нац. інтереси. – 2026. – № 5 (25). – С. 98-106. *Зазначено, що педагогічна підтримка дітей дошкільного віку у діяльності Червоного Хреста в Німеччині є ефективною моделлю комплексного підходу до забезпечення гармонійного розвитку дитини в умовах сучасних соціальних викликів. Висвітлено основні напрями діяльності Червоного Хреста у сфері дошкільної освіти, зокрема організацію освітнього середовища, орієнтованого на потреби дитини, забезпечення інклюзивності та доступності освітніх послуг, а також впровадження програм підтримки дітей із міграційним досвідом. Звернено увагу на мовну адаптацію, формування міжкультурної компетентності та розвиток соціальних навичок дітей у полікультурному середовищі. Розкрито значення психоемоційної підтримки як важливої складової педагогічної діяльності, що сприяє стабілізації емоційного стану дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Визначено роль взаємодії з родиною у забезпеченні ефективності педагогічної підтримки та формуванні єдиного освітнього простору. Наголошено на важливості міждисциплінарного підходу, що передбачає співпрацю педагогів, психологів і соціальних працівників у процесі супроводу розвитку дитини. Вказано на ефективність комплексного підходу до педагогічної підтримки дошкільників у діяльності Червоного Хреста в Німеччині та обґрунтовано можливість використання цього досвіду в системі дошкільної освіти інших країн.* Текст : <https://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/42795/42814>

65. **Батюк Л. В. Еволюція STEM-освіти у США: аналіз інституційного розподілу освітніх програм і ранжування університетів** [Електронний ресурс] / Л. В. Батюк // Теорія та методика навчання та виховання. – 2026. – № 60. – С. 23-50 *Представлено комплексний аналіз розвитку STEM-освіти у Сполучених Штатах Америки в історичній*

перспективі (1940 – 2026) з використанням педагогічного, інституційного та кількісного підходів. Висвітлено результати розподілу університетів США за кількістю впроваджених STEM програм станом на 2026 р. Встановлено, що провідні позиції займають як елітні дослідницькі університети, так і великі державні заклади вищої освіти (ЗВО), які забезпечують масову підготовку фахівців у галузях науки, технологій, інженерії та математики. Доведено, що кількість STEM-програм є важливим показником розвитку освітнього середовища, відображає рівень інноваційності університетів та їхню здатність адаптуватися до потреб ринку праці. Обґрунтовано, що сучасна STEM-освіта трансформується в міждисциплінарну систему, орієнтовану на формування компетентностей XXI ст. у викладачів та учнів, критичного мислення та інноваційного потенціалу здобувачів освіти. Текст :
<https://journals.hnpu.edu.ua/index.php/methodics/article/view/19348>

66. **Бедрій Х. В. Еволюція тьюторингу як педагогічної технології в зарубіжній освіті** [Електронний ресурс] / Х. В. Бедрій // Пед. науки: теорія та практика: зб. наук. пр. / Запоріз. нац. ун-т. – 2026. - № 1. – С. 25-30. Здійснено ретроспективний аналіз становлення тьюторської практики, починаючи від її зародження в класичних англійських університетах Оксфорда та Кембриджу як форми наставництва, і до сучасних моделей персоналізації навчання у Великій Британії, Німеччині, США, Франції та Польщі. Особливу увагу приділено аналізу національних освітніх моделей, в яких розвивається тьюторинг. Висвітлено досвід Великої Британії, де тьюторинг трансформувався в Національну програму (NTP) для подолання наслідків пандемії COVID-19. Схарактеризовано німецьку модель, де тьюторинг інтегрований в діяльність «продуктивних шкіл» та мережі університетських хабів, фокусуючись на інклюзії та підтримці студентів за принципом «рівний-рівному». Розглянуто специфіку підготовки тьюторів і впровадження е-тьюторингу в дистанційній освіті. Наголошено, що в умовах освітніх втрат, спричинених війною та пандемією, впровадження

тьюторингу є стратегічним інструментом реалізації індивідуальних освітніх траєкторій, що відповідає концепції Нової української школи (НУШ). Текст :

<https://journalsofznu.zp.ua/index.php/pedagogics/article/view/5084>

67. **Без смартфонів на уроках та перервах: у Чехії пропонують повністю заборонити мобільні телефони в школах** [Електронний ресурс] // Високий замок. – 2026. – 23 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що уряд Чехії розробив та офіційно подав до парламенту країни новий законопроект, який передбачає повну заборону використання мобільних телефонів у закладах середньої освіти. Про це повідомив прем'єр-міністр Чехії Андрей Бабіш. Якщо документ отримає підтримку депутатів, нові жорсткі правила набудуть чинності з вересня 2027 р. Згідно із запропонованими нормами, обмеження діятимуть комплексно: учням заборонять користуватися гаджетами не лише безпосередньо під час уроків у класах, а й на перервах. Законопроект чітко визначає, що керівництво шкіл не матиме права самотійно дозволяти дітям грати в телефонах чи гортати стрічки новин під час відпочинку. Водночас документ передбачає кілька важливих винятків. Смартфони дозволять використовувати за медичними показаннями (наприклад, для моніторингу стану здоров'я) або у випадках, коли вчителі інтегрують мобільні пристрої в освітній процес суто з навчальною метою. За повідомленням «Reuters», чеська ініціатива відображає загальноєвропейську та світову тенденцію. Вказано, що аналогічну заборону на використання смартфонів у школах запровадила Польща, яка приєдналася до раніше ухвалених рішень урядів Нідерландів, Італії та Південної Кореї. Паралельно у світі посилюється боротьба і з надмірним захопленням соціальними медіа. Наразі чеський уряд детально вивчає досвід Франції та інших країн щодо потенційного обмеження доступу неповнолітніх до соціальних платформ через їхній можливий негативний вплив, проте в поточному варіанті законопроекту про шкільні гаджети це питання наразі не прописували.* Текст :

<https://wz.lviv.ua/news/554164-bez-smartfoniv-na-urokakh-ta-perervakh-u-chekhiji-proponuyut-povnistyu-zaboroniti-mobilni-telefoni-v-shkolakh>

68. **Беспарточна О. Педагогічна освіта магістерського рівня в країнах ЄС** [Електронний ресурс] / О. Беспарточна // Теорія і практика упр. соц. системами. – 2026. – № 1. – С. 65-75. *Представлено теоретичний аналіз розвитку магістерської педагогічної освіти в країнах Європейського Союзу в контексті формування Єдиного європейського освітнього простору. Визначено стратегічні пріоритети освітньої політики ЄС у XXI ст., зокрема щодо забезпечення якості вищої освіти, гармонізації національних освітніх систем, розвитку академічної мобільності та запровадження спільного підходу до підготовки фахівців у галузі “освіта”. Проаналізовано наукові підходи до розуміння трансформації освітніх систем ЄС в межах освітньої теорії та наведено концептуальні основи спеціалізованих освітніх досліджень на рівні магістратури. Текст :*
<https://tipus.khpi.edu.ua/article/view/360920>

69. **Бордюгова Л. Л. Клінічна юридична освіта як складова професійної підготовки фахівців у галузі права в країнах Європейського Союзу** [Електронний ресурс] / Л. Л. Бордюгова // Сусп-во та нац. інтереси. – 2026. – № 4 (24). – С.164-175. *Здійснено аналіз клінічної юридичної освіти як складової професійної підготовки фахівців у галузі права в закладах вищої освіти (ЗВО) країн ЄС. Схарактеризовано основні моделі клінічної юридичної освіти, зокрема юридичні клініки з реальними клієнтами, стажування, політичні клініки, правопросвітницькі програми та симуляційні клініки. Проаналізовано їх освітній потенціал, переваги та обмеження в контексті формування професійної ідентичності майбутніх правників. Вказано, що в країнах ЄС клінічна юридична освіта характеризується різноманітністю підходів і моделей, що зумовлено національними освітніми традиціями та соціально-правовими умовами. Водночас спільною тенденцією є її спрямованість на підготовку конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно діяти в умовах сучасного*

багаторівневого правового середовища. Обґрунтовано доцільність використання європейського досвіду для вдосконалення правничої освіти в Україні шляхом інтеграції різних моделей клінічної юридичної освіти та посилення її практичної складової. Текст :

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/41249/41263>

70. Дегтяр О. А. Цифрова трансформація освітніх послуг у військових навчальних закладах: досвід програм підготовки оборонних кадрів Європейського Союзу [Електронний ресурс] / О. А. Дегтяр // Сусп-во та нац. інтереси. – 2026. – № 4 (24). – С.896-912. Досліджено процеси цифрової трансформації освітніх послуг у вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ) України з урахуванням передового досвіду програм підготовки оборонних кадрів ЄС. Проаналізовано сучасні тенденції впровадження цифрових технологій у військову освіту та їх вплив на якість підготовки фахівців оборонного сектора. Звернено увагу на інноваційні методики навчання, що застосовуються в країнах ЄС, зокрема використання симуляційних технологій, віртуальної та доповненої реальності, систем дистанційного навчання та адаптивних освітніх платформ. Розглянуто нормативно-правові засади цифровізації військової освіти в Україні та країнах ЄС, порівняно стратегічні підходи до впровадження цифрових інструментів у навчальний процес. Виявлено ключові виклики та перешкоди на шляху цифрової трансформації ВВНЗ (ВЗО), серед яких: питання кібербезпеки, захисту інформації з обмеженим доступом, технічного забезпечення та розвитку цифрових компетентностей викладацького складу. На основі аналізу європейського досвіду запропоновано модель цифрової трансформації освітніх послуг у ВВНЗ (ВЗО) України, яка враховує специфіку національної системи військової освіти та сучасні вимоги до підготовки військових фахівців в умовах реальних загроз. Надано практичні рекомендації щодо впровадження передових цифрових рішень у навчальний процес, модернізації освітніх

програм і розвитку міжнародної співпраці у сфері військової освіти.

Текст : <https://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/41306/41320>

71. **Ігнатова О. Сучасні тенденції впровадження громадянської освіти в Німеччині** [Електронний ресурс] / О. Ігнатова // Пед науки: теорія, історія, інновац. технології. – 2026. – № 2. – С. 197-206. *Досліджено сучасні тенденції розвитку та впровадження громадянської освіти (politische Bildung) у Федеративній Республіці Німеччина, проаналізовано її інституційну структуру, роль Федерального центру політичної освіти (Bundeszentrale für politische Bildung, bpb) та земельних центрів у формуванні демократичної свідомості громадян. Проаналізовано нормативно-правове підґрунтя громадянської освіти у ФРН; виявлено ключові тенденції та інновації у сфері громадянської освіти: цифровізацію освітнього процесу, посилення медіаграмотності, інтеграцію міжкультурного компонента, упровадження компетентнісного підходу, а також активізацію позашкільної та дорослої громадянської освіти; визначено можливості використання німецького досвіду в Україні. Вказано, що особливістю німецької моделі є активне залучення неурядових організацій, які завдяки дотриманню принципів політичного плюралізму та високій якості послуг отримують суттєве державне фінансування.* Текст: https://pedscience.sspu.edu.ua/?page_id=6973

72. **Кириленко С. Трансформація закордонного педагогічного досвіду в експериментальній діяльності закладів освіти** [Електронний ресурс] / С. Кириленко // Нова пед. думка. – 2026. – Т.126, № 2. – С.3-8. *Обґрунтовано актуальність упровадження кращих світових освітніх практик у педагогічні експерименти, що реалізуються в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) України. Визначено роль сучасних інноваційних технологій у проведенні педагогічних експериментів. Проаналізовано закордонний педагогічний досвід і наголошено, що українські ЗЗСО впроваджують поєднання традиційних та інноваційних методів навчання, формуючи гнучке й ефективне освітнє середовище, що сприяє швидший*

адаптації здобувачів освіти до навчального процесу з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб, а також викликів, зумовлених воєнним станом в Україні. На прикладі конкретних закладів освіти продемонстровано використання закордонних інновацій, новаторських підходів, що забезпечує підвищення інтерактивності та гнучкості освітнього процесу, сприяє розвитку критичного мислення й адаптивних навичок здобувачів освіти. Текст :

<https://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/uk/article/view/811>

73. **Лавренко С. О. Вектори розвитку початкової освіти Європи** [Електронний ресурс] / С. О. Лавренко // Педагогіка формування творч. особистості у вищ. і загальноосвіт. шк. : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. – 2026. – № 105. – С.97-102. Здійснено комплексний аналіз ключових векторів розвитку початкової освіти в країнах Європи в умовах сучасних соціокультурних, економічних і технологічних трансформацій. Розглянуто основні напрями модернізації освітнього процесу. Визначено, що сучасна початкова освіта в європейських країнах орієнтується на формування ключових компетентностей, розвиток критичного мислення, творчості, комунікативних умінь, емоційного інтелекту та здатності до самостійного навчання впродовж життя. Особливу увагу приділено аналізу практик різних країн, які демонструють ефективне поєднання інноваційних педагогічних підходів із традиційними методами навчання. Обґрунтовано значення цифрових технологій як інструменту підвищення якості освіти за умови їх педагогічно доцільного, збалансованого та методично виваженого використання. Вказано, що ефективна модернізація початкової освіти потребує системного поєднання інноваційних освітніх підходів, індивідуалізації навчання, педагогічної підтримки та створення сприятливих умов для всебічного розвитку дитини. Текст : <https://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2026/105/15.pdf>

74. **Листопад О. Соціалізація дітей передшкільного віку в українській педагогіці: рецепція зарубіжних ідей Ф. Фребеля та М.**

Монтессорі в контексті підготовки до НУШ [Електронний ресурс] / О. Листопад, І. Мардарова, Н. Листопад // Психол.-пед. проблеми сучас. шк. – 2026. – № (1(15)). – С.143-151. *Обґрунтовано, що соціалізація дітей передшкільного віку є ключовою передумовою їхньої успішної підготовки до навчання в умовах Нової української школи (НУШ). Доведено, що ідеї Ф. Фребеля та М. Монтессорі щодо розвитку дитини, організації освітнього середовища, ролі гри, самостійної діяльності та соціальної взаємодії мають значний потенціал для забезпечення ефективної соціалізації дітей передшкільного віку та формування їхньої готовності до шкільного навчання як у когнітивному, так і в соціально-психологічному вимірах. Акцентовано на необхідності підготовки майбутніх педагогів дошкільної освіти до впровадження ідей Ф. Фребеля та М. Монтессорі. Текст :* <https://ppsh.udpu.edu.ua/article/view/359742>

75. **Лунячек В. Оцінювання здобувачів вищої освіти в США, Австралії та Японії: порівняння та вплив на якість надання освітніх послуг** [Електронний ресурс] / В. Лунячек, Л. Ігнатенко // Нова пед. думка. – 2026. – Т. 125, № 1. – С. 14-23. *Здійснено порівняльний аналіз систем оцінювання здобувачів вищої освіти в університетах США, Австралії та Японії, а також визначено їхній вплив на якість надання освітніх послуг і підготовку конкурентоспроможних фахівців. Встановлено, що система оцінювання у США ґрунтується на багатокомпонентному та безперервному контролі навчальних досягнень, прозорих критеріях і розвитку аналітичного мислення студентів. Австралійська модель поєднує відсоткову шкалу оцінювання з практичною орієнтацією завдань та активним використанням формувального оцінювання і зворотного зв'язку. Японській системі притаманний високий рівень дисциплінарної культури, ключова роль підсумкового іспиту та обов'язковість відвідування занять як основний складник підсумкової оцінки. Доведено, що ефективні системи оцінювання у провідних країнах світу базуються на поєднанні формувального й підсумкового оцінювання, розвитку самооцінювання та взаємооцінювання,*

застосуванні цифрових інструментів і дотриманні принципів академічної доброчесності. Обґрунтовано доцільність упровадження в українську освітню практику змішаних моделей оцінювання, орієнтованих на формування ключових компетентностей, критичного мислення, академічної мобільності та професійної готовності здобувачів вищої освіти. Текст : <https://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/uk/article/view/789>

76. **Норвегія забороняє використання ШІ для учнів молодших класів** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 22 черв. – Електрон. дані. За повідомленням видання «Reuters», уряд Норвегії запровадить жорсткі обмеження на використання генеративного штучного інтелекту (ШІ) в школах. Учням початкових класів фактично заборонять користуватися такими технологіями, а для старших школярів діятимуть суттєві обмеження. Нові правила набудуть чинності з початком нового навчального року наприкінці серпня. Прем'єр-міністр Норвегії Йонас Гар Стьоре заявив, що надмірне використання ШІ може негативно впливати на процес навчання дітей та спонукати їх пропускати важливі етапи засвоєння знань. Рішення стало частиною ширшої освітньої реформи. Після погіршення результатів навчальних тестів норвезька влада у 2024 р. вже заборонила використання смартфонів у школах і розширила повноваження вчителів щодо підтримання дисципліни в класах. Уряд також має намір змінити підхід до цифровізації освіти: якщо раніше школи активно переходили на комп'ютери та планшети, то тепер влада планує збільшити фінансування закупівлі друкованих книжок для учнів, частково повертаючись до традиційних методів навчання. Також у квітні цього року Норвегія оголосила про намір заборонити користування соціальними мережами для дітей віком до 16 років. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/norvegiya-obmezhue-vikoristannya-shi-dlya-uchniv-molodshih-klasiv.html>

77. **Пугач В. Роль неформальної освіти у розвитку соціальної відповідальності молоді в США** [Електронний ресурс] / В. Пугач, С. Пугач // Пед науки: теорія, історія, інновац. технології. – 2026. – № 1. – С. 499-506.

Обґрунтовано роль позашкільної освіти США як важливого середовища формування громадянської активності учнівської молоді в умовах сучасних соціальних трансформацій. Встановлено, що зміни у моделях демократичної участі, зокрема перехід молоді до неформальних і мережових форм активізму, зумовлюють необхідність переосмислення виховного потенціалу освітніх практик. Вказано, що альтернативні освітні середовища – «third spaces» – відіграють ключову роль у розвитку молодіжного активізму, забезпечуючи інтеграцію формального та неформального навчального досвіду. Саме в межах таких просторів створюються умови для розвитку критичного мислення, громадянської свідомості, соціальної відповідальності та навичок колективної дії. Визначено, що позашкільна освіта сприяє формуванню нової моделі громадянської участі – «громадянина-активіста», який характеризується постійною залученістю до суспільних процесів і здатністю до ініціювання соціальних змін. Таким чином, позашкільна освіта США має значний потенціал у підготовці соціально активної молоді, що відповідає викликам сучасного глобалізованого суспільства. Текст : https://pedscience.sspu.edu.ua/?page_id=6845

78. Ревть А. Б. Реалізація права на вищу освіту в умовах Болонського процесу та шляхи їх вирішення: німецький досвід [Електронний ресурс] / А. Б. Ревть, А. В. Федорович // Сусп-во та нац. інтереси. – 2026. – № 4 (24). – С. 864-872. Представлено сучасне розуміння цілей участі України в Болонському процесі та Європейському просторі вищої освіти. Наразі основною метою вважається підвищення міжнародної конкурентоспроможності вітчизняної вищої освіти, зокрема для вирішення завдання розвитку експорту освітніх послуг. Розглянуто ретроспективний огляд публікацій з тематики Болонського процесу та реалізацію права людини на вищу освіту; простежено еволюцію поглядів на проблему з урахуванням зміни підходів до ідентифікації вітчизняної вищої школи в міжнародному контексті, зокрема через призму німецького досвіду. Висвітлено питання реалізації права на вищу освіту в Німеччині

в умовах Болонського процесу, ключові особливості системи вищої освіти в країні, негативні та позитивні тенденції у зв'язку з трансформацією німецької концепції вищої освіти в умовах Болонського процесу; звернено увагу на проблему дуального навчання, його переваги та недоліки, а також інститут репетиторства як невід'ємний еквівалент вищої німецької освіти. Порушено проблему технічної освіти в німецьких вищих навчальних закладах (ВНЗ). Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/41303/41317>

79. Тищенко О. А. Основні положення позашкільної освіти у Федеративній Республіці Німеччина [Електронний ресурс] / О. А. Тищенко // Педагогіка формування творч. особистості у вищ. і загальноосвіт. шк. : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. – 2026. – № 105. – С. 78-83. Розглянуто основні положення системи позашкільної освіти ФРН в контексті її актуальності для України в умовах європейської інтеграції. Схарактеризовано нормативно-правову базу позашкільної освіти ФРН і вказано, що управління позашкільною освітою ФРН представлено трирівневою управлінською структурою. Визначено та розкрито функції ключових інституцій на кожному з трьох рівнів: федеральний, земельний, місцевий. Наведено статистичні дані щодо фінансування, кількості закладів і охоплення учасників сфери позашкільної освіти. Висвітлено провідні напрями позашкільної освіти: художній, спортивний, технічний, гуманітарний. Проаналізовано основні типи закладів і організацій позашкільної освіти, серед яких: центри, музичні школи, спортивні клуби, заклади мобільної молодіжної роботи, служби міграційної підтримки тощо. Вказано на значну цінність німецького досвіду для розвитку системи позашкільної освіти в Україні та її інтеграції в європейський освітній простір. Текст : <https://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2026/105/12.pdf>

80. Товканець Г. В. Тенденції підготовки вчителя рідної мови в університетах Швеції і України: порівняльно-педагогічний аспект / Ганна Товканець, Оксана Мартин ; М-во освіти і науки України, Мукач.

держ. ун-т. — Мукачево ; Ужгород : РІК-У, 2025. — 218 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A845707** Розглянуто проблему підготовки вчителя рідної мови в університетах Швеції і України. Обґрунтовано організаційно-методичні особливості педагогічної підготовки вчителів рідної мови у Швеції, здійснено аналіз педагогічної підготовки вчителів української мови і літератури в Україні та відображено особливості підготовки майбутнього вчителя закладу загальної середньої освіти до навчання рідної мови учнів молодшого шкільного віку з урахуванням сучасних тенденцій розвитку педагогічної освіти у європейських країнах.

81. **Шевченко Д. М. Технології активного навчання студентів у закладах вищої освіти Великої Британії та США [Електронний ресурс] / Д. М. Шевченко // Теорія та методика навчання та виховання. – 2026. – № 60. – С. 267-280.** *З'ясовано, що протягом останніх десятиліть викладання відійшло від традиційного підходу «професор читає лекції студентам» до активного навчання, яке прагне безпосередньо залучити студентів до навчального процесу. Як свідчить проведене дослідження, педагогічно цінний досвід стосовно використання технологій активного навчання накопичено в ЗВО Великої Британії та Сполучених Штатів Америки. До таких технологій віднесено: кооперативне навчання; мотивацію критичного мислення, організацію віртуальних класів, запровадження спільних дошок і цифрових ігор. До провідних методів, які сприяють успішній реалізації активного навчання, належать: спільні вправи, проблемне навчання, спільна групова робота, навчання на основі кейсів, дискусії, симуляції та ігри. Вказано на вимоги, яких необхідно дотримуватись викладачам для успішної реалізації активного навчання; окреслено проблеми, які виникають у ЗВО Великої Британії та США під час упровадження технологій активного навчання. Наведено приклади найкращих практик університетів США та Великої Британії щодо ефективного впровадження технологій активного навчання.Текст:*

<https://journals.hnpu.edu.ua/index.php/methodics/article/view/19429>

82. Шостацька М. О. Зарубіжний досвід підготовки медичних фахівців в умовах надзвичайних ситуацій [Електронний ресурс] / М. О. Шостацька, О. В. Кобилянський // Пед. науки: теорія та практика: зб. наук. пр. / Запорізь. нац. ун-т. – 2026. – № 1. – С. 229-236.. *Мета статті – аналіз зарубіжного досвіду для покращання професійної підготовки та перепідготовки фахівців медичної галузі до роботи в умовах надзвичайних ситуацій, що вимагає застосування єдиних стандартів. Зарубіжний досвід демонструє, що системна та багаторівнева підготовка до надзвичайних ситуацій від базової військової служби до симуляцій високого реалізму та психологічної підтримки дозволяє мінімізувати втрати серед поранених і забезпечує високу ефективність медичної допомоги в найскладніших умовах війни. Цей підхід може бути успішно адаптованим для України з урахуванням національних особливостей: велика тривалість конфлікту, значні масштаби втрат, наявність широкої військової та гуманітарної міжнародної підтримки тощо. Вказано на необхідність узагальнення кращого вітчизняного досвіду застосування адаптованих до українських умов протоколів із надання допомоги пораненим під час бою та обстрілів цивільного населення, щоб забезпечити стійкість системи охорони здоров'я в повоєнний період та на шляху до повної інтеграції української армії в євроатлантичний простір.* Текст :

<https://journalsofznu.zp.ua/index.php/pedagogics/article/view/5114>

Див. також: 15, 35, 41, 49, 57, 62

21.07.2026.

Укладач: Ліфанова І.В.